

w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Uniwersytetu Opolskiego o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku optometria na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy negatywną opinię wyrażoną w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 926/2022 z dnia 3 listopada 2022 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Uniwersytetu Opolskiego o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku optometria na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Uniwersytetu Opolskiego o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku optometria na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim nie uzasadniają zmiany opinii wyrażonej w § 1 uchwały nr 926/2022 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 3 listopada 2022 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Koncepcja kształcenia nie znajduje odzwierciedlenia w opisie zakładanych kierunkowych efektów uczenia się. Koncepcja kształcenia zakłada wykształcenie specjalistów – optometrystów, potrafiących przeprowadzić badania układu wzrokowego człowieka oraz prowadzić rehabilitację układu wzrokowego, która ma na celu przywrócenie sprawności widzenia. Natomiast opis efektów uczenia się wykracza poza tę problematykę. Przykładowo w przypadku efektu K_U16 „Potrafi rozpoznać choroby narządu wzroku i umiejętnie poinformować o tym pacjenta oraz udzielić mu instrukcji na temat dalszego postępowania”. Zdiagnozowanie chorób, w tym narządu wzroku, jest wyłączną domeną i kompetencją lekarza specjalisty. Także realizacja efektu K_U15 w brzmieniu: „Potrafi dobrać korekcję okularową lub kontaktową do wady wzroku oraz dobrać odpowiednie soczewki okularowe oraz oprawy okularowe, biorąc pod uwagę oczekiwania klienta” mieści się w kompetencji lekarza specjalisty. Okulary korekcyjne (lecznicze) realizowane powinny być na podstawie badania lekarza specjalisty i przedstawionej recepty na okulary podpisanej i opatrzonej pieczęcią lekarza z aktualnym (ważnym) numerem prawa wykonywania zawodu i adresem. Podobnie w przypadku efektów przypisanych do zajęć. W sylabusie zajęć *anatomia i fizjologia człowieka* zawarto efekt U01 w brzmieniu: „Wykorzystuje wiedzę zakresu zmian

patologicznych w różnych schorzeniach do właściwej oceny stanu zdrowia pacjenta; interpretuje informacje uzyskane od niego i w oparciu o to dokonuje wyboru najoptymalniejszego sposobu dalszego postępowania”. Nie wskazano, co należy rozumieć jako „najoptymalniejszy sposób dalszego postępowania”. Nie może w tym określeniu mieścić się leczenie (terapia), które jest kompetencją lekarza (specjalisty). W sylabusie zajęć *patofizjologia układu wzorkowego i choroby oczu* zawarto efekt U02 w brzmieniu: „Rozpoznaje symptomy, bada objawy i interpretuje wyniki podstawowych badań dodatkowych, w tym laboratoryjnych oraz proponuje pacjentowi określony sposób dalszego postępowania”. Nie określono co oznacza „dalsze postępowanie”. Nie może w tym określeniu mieścić się leczenie (terapia), które jest kompetencją lekarza (specjalisty). W sylabusie zajęć *terapia okulistyczna* zawarto efekt W03 w brzmieniu: „Wykorzystuje wiedzę do prawidłowego doboru terapii adekwatnie do schorzenia”. Dobór terapii to czynność leżąca wyłącznie w kompetencji lekarza. Absolwent wnioskowanego kierunku może jedynie wskazać na konieczność konsultacji lekarza (specjalisty). W sylabusie tym zawarto również efekt U03 w brzmieniu: „Wykorzystuje wiedzę na temat wybranych klinicznych objawów dysfunkcji do diagnozy zaburzeń wzorkowych”. Diagnoza, czyli rozpoznanie będące podstawą dalszej terapii to wyłącznie czynność i kompetencja lekarza (specjalisty). Wymaga posiadania aktualnego prawa wykonywania zawodu lekarza oraz umowy na wypisywanie recept.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, iż efekt **K_U15** w brzmieniu: „Potrafi dobrać korekcję okularową lub kontaktową do wady wzroku oraz dobrać odpowiednie soczewki okularowe oraz oprawy okularowe, biorąc pod uwagę oczekiwania klienta” uważa za niezbędny i jeden z podstawowych efektów uczenia się w programie kierunku optometria i wniosła o jego utrzymanie w oryginalnym brzmieniu. W swej argumentacji za utrzymaniem efektu Uczelnia przytoczyła szereg stanowisk, w tym definicję zawodu optometrysta Polskiego Towarzystwa Optometrii i Optyki (PTOO), która stwierdza iż „Optometrysta to autonomiczny, nauczany i regulowany zawód należący do systemu ochrony zdrowia, a osoba wykonująca ten zawód praktykuje w zakresie badania refrakcji i zaopatrzenia w pomoce wzrokowe, a także diagnozowania i właściwego postępowania w przypadku choroby oczu oraz rehabilitacji układu wzorkowego”. Wnioskodawca podkreślił, że mimo braku obowiązujących obecnie regulacji prawnych w formie ustawy, istnieją przepisy, w tym np. Zarządzenie nr 26/2022/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 4 marca 2022, na podstawie, których można wnioskować na temat roli optometrysty w służbie zdrowia. Z zarządzenia wynika, że rolą optometrysty jest przystosowanie soczewek okularowych i kontaktowych do potrzeb świadczeniobiorcy co, zdaniem Wnioskodawcy, wiąże się z koniecznością wykonania pełnego zakresu badań m.in. refrakcji oka świadczeniobiorcy, a w konsekwencji pozwala wyciągnąć prosty wniosek, że optometrysta, pod warunkiem posiadania rocznego doświadczenia, powinien umieć takie badania wykonywać, współpracując oczywiście ściśle z lekarzem okulistą.

Odnosząc się do sformułowania efektu **K_U16** Uczelnia wyjaśniła, iż „Nie było absolutnie zamiarem zespołu ds. przygotowania programu studiów, kreowanie absolwentów, którzy wchodziliby w kompetencje lekarzy okulistów. Jednak w związku z tym, że optometryści w swojej pracy zawodowej ściśle współpracują z lekarzami okulistami, powinni posiadać odpowiedni zasób wiedzy i umiejętności, który tę współpracę i wzajemne zrozumienie by

ułatwiał. W tym celu m.in. został wśród efektów uczenia się zawarty efekt: **K_U16** „Potrafi rozpoznać choroby narządu wzroku i umiejętnie poinformować o tym pacjenta oraz udzielić mu instrukcji na temat dalszego postępowania””. Wychodząc naprzeciw zastrzeżeniom Prezydium PKA Uczelnia zaproponowała nowe brzmienie tego efektu: „Potrafi rozpoznać choroby narządu wzroku i umiejętnie poinformować pacjenta o konieczności udania się do lekarza specjalisty” (Załącznik 2).

Uczelnia podkreśliła ponadto, że nie było intencją autorów, by efekt **U01** w przedmiocie *Anatomia i fizjologia człowieka*, oraz efekt **U02** w sylabusie zajęć *Patofizjologia układu wzrokowego i choroby*, dotyczył prowadzenia przez optometrystów terapii. Uczelnia zgadza się z opinią Prezydium PKA, że prowadzenie terapii jest kompetencją lekarza specjalisty. Sformułowanie „najoptymalniejszy sposób dalszego postępowania” miało w zamyśle autorów dotyczyć kwestii umiejętnego poinformowania pacjenta o konieczności udania się do lekarza specjalisty, jak również umiejętności doboru odpowiedniego sposobu pomiarów oraz korekcji wad wzroku, z uwzględnieniem czynników związanych ze stanem zdrowia pacjenta lub odpowiednich, adekwatnych do stanu zdrowia pacjenta metod treningu wzrokowego. Uczelnia zadeklarowała możliwość uszczegółowienia tych efektów.

Uczelnia zgodziła się ze stanowiskiem PKA, że efekty uczenia się **W03** „Wykorzystuje wiedzę do prawidłowego doboru terapii adekwatnie do schorzenia” oraz **U03** „Wykorzystuje wiedzę na temat wybranych klinicznych objawów dysfunkcji do diagnozy zaburzeń wzrokowych” w karcie przedmiotu *Terapia okulistyczna*, są sformułowane nieprawidłowo. Zostały one zmienione do postaci: **W03**: Omawia metody i zasady prowadzonej przez lekarza specjalistę diagnostyki i terapii okulistycznej adekwatnie do schorzenia; **U03**: Wykorzystuje wiedzę na temat wybranych klinicznych objawów dysfunkcji przy doborze metod korekcji okularowej i metod treningu wzrokowego.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe wyjaśnienia oraz informacje o podjęciu działań naprawczych. W świetle złożonych wyjaśnień efekt **K_U15** można uznać za sformułowany prawidłowo. Zaproponowane zmiany w sformułowaniu efektu kierunkowego **K_U16** i efektów przypisanych do zajęć **W03** i **U03** można uznać za idące w prawidłowym kierunku. Żaden z efektów w swoim sformułowaniu nie powinien bowiem odnosić się ani do diagnostyki, ani do terapii, które leżą wyłącznie w zakresie kompetencji lekarzy specjalistów. Przy formułowaniu, czy też uszczegóławianiu efektów należy także uwzględnić fakt, że optomoetrysta nie posiada pełnej wiedzy dotyczącej schorzeń narządu wzroku oraz występujących objawów klinicznych w przypadku wszystkich schorzeń narządu wzroku i w związku z tym nie można jednoznacznie stwierdzić, że posiada on pełną wiedzę pozwalającą na omówienie metod i zasad specjalistycznej diagnostyki okulistycznej. Studenci tego kierunku uzyskują jedynie podstawową (w porównaniu do lekarzy specjalistów) wiedzę na temat chorób oczu i patofizjologii układu wzrokowego, a także terapii okulistycznej, która ma na celu umożliwić im sprawne i skuteczne porozumiewanie się z lekarzami okulistami. Odnośnie efektów **U01** i **U02** Uczelnia zadeklarowała jedynie możliwość ich uszczegółowienia. Warto także podkreślić, że zmiana efektów należy do kwestii programowych, więc powinna być zatwierdzona stosowną uchwałą senatu, której w dokumentacji brak.

W związku z powyższym **zarzut częściowo pozostaje w mocy.**

2. Nie jest spełniony warunek określony w art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.), albowiem w proponowanej obsadzie zajęć stwierdzono nieprawidłowości związane z powierzaniem zajęć nauczycielom akademickim i innym osobom, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w zakresie tematyki przypisanej zajęciom w sylabusach nie umożliwiają prawidłowej realizacji zajęć.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, że zgodnie z przydziałem zajęć (Załącznik 14. do wniosku o uruchomienie studiów Optometria, studia II stopnia), do prowadzenia konwersatorium Optyka okularowa i instrumentalna i Optometria pediatryczna przydzielono innych nauczycieli akademickich niż wskazani w uchwale PKA.

Uczelnia generalnie kwestionuje postawiony przez Prezydium PKA zarzut dotyczący nieprawidłowej obsady niektórych zajęć z tytułu braku dorobku naukowego w zakresie tematyki przypisanej zajęciom. W opinii Wnioskodawcy nie znajduje on odzwierciedlenia w przytoczonym w zarzucie Art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.). W opinii Uczelni, w przypadku innych, niż nauczyciele akademicy, osób prowadzących zajęcia, nie ma ustawowego wymogu posiadania przez nich dorobku naukowego. Powinni oni wykazać się natomiast odpowiednimi kompetencjami i doświadczeniem.

Uczelnia stwierdza iż osoby, niebędące nauczycielami akademickimi posiadają kompetencje poświadczone odpowiednimi dyplomami ukończenia studiów wyższych. Dbają ciągle o rozwój swoich kompetencji, poprzez udział w specjalistycznych konferencjach, branżowych szkoleniach i warsztatach. Posiadają też często wieloletnie doświadczenie w pracy zawodowej. Bezzasadne wydaje się więc wskazywanie na brak odpowiednich kompetencji tych osób co opisano szczegółowo w tabeli stanowiącej Załącznik nr 3 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Uczelnia argumentuje ponadto, iż powyższa narracja uniemożliwiłaby studentom studiów doktoranckich prowadzenie zajęć dydaktycznych na uczelni wyższej, ze względu na brak doświadczenia zawodowego i dorobku naukowego. Jednak, jak wiadomo, takie osoby prowadzą zajęcia, a umożliwia im to odpowiednie wykształcenie kierunkowe.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie dokonała zmian w obsadzie zajęć zakwestionowanych przez Prezydium PKA, argumentując, że osoby którym powierzono te zajęcia posiadają stosowne wykształcenie kierunkowe i duże doświadczenie zawodowe co, w opinii Uczelni, niweluje brak dorobku naukowego w zakresie przewidzianym programem powierzonych im zajęć.

Istota zarzutu polega jednak na tym, że prowadzenie wykładów i konwersatoriów (zwłaszcza na kierunku o profilu ogólnoakademickim) którym przypisano treści i efekty uczenia się odnoszące się do wiedzy kluczowej dla wnioskowanego kierunku, powinno być powierzone osobom, które posiadają uporządkowaną, szeroką znajomość dorobku naukowego w danej dyscyplinie, a przynajmniej w zakresie subdyscyplin związanych z powierzonymi im zajęciami. Nie ma żadnej gwarancji, że osoby z tytułem zawodowym magistra taką pogłębioną wiedzę posiadają, gdyż jest ona najczęściej efektem prowadzenia własnej pracy badawczej potwierdzonej osiągnięciem kolejnych stopni naukowych. Przyjęcie, że osoby nieaktywne

naukowo są w stanie wyłożyć pogłębioną wiedzę dotyczącą generalnego stanu teorii i metod badawczych w danej dyscyplinie lub subdyscyplinie naukowej, co jest wymaganiem zapisanym wprost w charakterystykach dla poziomu 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji, byłoby sprzeczne z powszechnie przyjętym uzusem. Braków w tym zakresie nie jest w stanie w pełni zniwelować posiadane doświadczenie zawodowe, które można uznać za w pełni wystarczające do prowadzenia zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, a więc ćwiczeń i laboratoriów. Może ono być wykorzystywane do prowadzenia innych form zajęć, ale na kierunku o profilu praktycznym gdzie jest często kluczowe. W tym kontekście argument dotyczący dydaktyki prowadzonej na uczelniach przez doktorantów jest zupełnie chybiony, gdyż nie prowadzą oni wykładów ani konwersatoriów.

W opinii Prezydium PKA Uczelnia powierzyła zbyt szeroki wachlarz istotnych dla kierunku zajęć z zakresu nauk o zdrowiu i nauk medycznych osobom, które ze względu na brak dorobku naukowego skorelowanego z powierzonymi im zajęciami nie mogą zagwarantować realizacji wszystkich przypisanych tym zajęciom efektów na właściwym poziomie merytorycznym dla profilu ogólnoakademickiego. Zakwestionowana w uchwale pierwotnej obsada – patrz załącznik do niniejszej uchwały - pozostaje nadal w dużej mierze wadliwa, a postawiony **zarzut pozostaje w mocy**.

3. Zasoby biblioteczne nie w każdym przypadku są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego z potrzebami procesu nauczania i uczenia się i nie umożliwiają osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Dotyczy to w szczególności następujących zajęć: *fizyka fazy skondensowanej, podstawy fizyki kwantowej i atomowej, metody matematyczne fizyki, II pracownia fizyczna, optyka geometryczna, optyka falowa, biofizyka, modelowanie zjawisk i procesów optycznych*.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podkreśla, że wymienione w zarzucie przedmioty zostały przydzielone doświadczonym nauczycielom akademickim, którzy prowadząc zajęcia korzystają nie tylko z kanonu literatury z zakresu fizyki, przedstawionej w kartach przedmiotów, ale także z najnowszych osiągnięć naukowych, m. in. w oparciu o stale aktualizowane zasoby Wirtualnej Biblioteki Nauki.

Obecnie Biblioteka Uniwersytetu Opolskiego jest największą biblioteką naukową w regionie. Jej zbiory liczą ponad milion egzemplarzy książek, czasopism oraz zbiorów specjalnych. Różnorodny zasób zbiorów uzyskany został między innymi dzięki, otrzymywanej od wydawców, krajowej produkcji wydawniczej na mocy ustawy o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych. Komputeryzacja, cyfryzacja, Internet całkowicie odmieniły działalność Biblioteki oraz zakres i jakość jej usług. Uruchomiono programy digitalizacji zbiorów bibliotecznych oraz w październiku 2006 r., wraz z innymi bibliotekami naukowymi i publicznymi Górnego Śląska, przystąpiono do projektu współtworzenia zasobów Śląskiej Biblioteki Cyfrowej.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła satysfakcjonujące wyjaśnienia, które pozwalają uznać **zarzut za bezprzedmiotowy**.

**Uchwała nr 1018/2022
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 15 grudnia 2022 r.**

Biorąc pod uwagę częściowe podtrzymanie zarzutu 1 i podtrzymanie zarzutu 2 Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 926/2022 z dnia 3 listopada 2022 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu Opolskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Stanisław Wrzosek

Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada jest nieprawidłowa

Nazwa zajęć lub grupy zajęć/poziom studiów/ rok studiów	Imię i nazwisko, tytuł zawodowy /stopień naukowy/tytuł naukowy nauczyciela akademickiego	Uzasadnienie
<i>środowisko wzrokowe, wykład</i>	Michał Braczkowski, dr	Doktor nauk biologicznych. Brak dorobku naukowego z zakresu optyki, w szczególności optometrii, i/lub fizyki widzenia, co nie zapewnia realizacji efektów uczenia się przypisanych do zajęć.
<i>optyka fizjologiczna i percepcja wzrokowa, wykład, konwersatorium</i>		
<i>procedury badania refrakcji 1 i 2, wykład, laboratorium</i>	Elżbieta Dudek, dr	Doktor nauk biologicznych. Prowadząca zadeklarowała uczestnictwo w przeszłości w badaniach doświadczalnych tkanek ludzkich pod kątem występowania komórek macierzystych, których wyniki nie zostały opublikowane w punktowanych czasopismach i nie są związane z tematyką fundamentalnego kursu z programu studiów. Nie ma dorobku naukowego z zakresu optyki, optometrii, fizyki widzenia, co nie zapewnia osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć.
<i>patofizjologia układu wzorkowego i choroby oczu, wykład, konwersatorium</i>	Maksymilian Grzegórzko, lek. med.	Prowadzący pracuje na stanowisku lekarza rezydenta w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Opolu. Skromny dorobek naukowy z zakresu ginekologii i okulistyki obejmuje komunikaty konferencyjne; brak punktowanych publikacji związanych z tematyką kursu. Nie
<i>terapia okulistyczna, wykład</i>		

		zapewnia to osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć.
<i>optometria geriatryczna,</i> wykład, konwersatorium	Justyna Łżykowska, mgr	Magister optometrii oraz magister biofizyki bio-nano-biomedycznej. Osoba przewidziana do wykonania zajęć prowadzi indywidualną działalność gospodarczą w zakresie optyki okularowej i optometrii. Nie posiada wystarczającego dorobku naukowego oraz doświadczenia zawodowego w zakresie tematyki zajęć określonej w sylabusie.
<i>słabowidzenie i pomoce wzrokowe,</i> wykład		
<i>soczewki kontaktowe,</i> wykład, konwersatorium	Joanna Pasalska, mgr	Magister fizyki, Master of Science in Clinical Optometry otrzymany na Pennsylvania College of Optometry, USA. Osoba przewidziana do poprowadzenia zajęć jest pracownikiem zakładu optycznego. Nie posiada wystarczającego dorobku naukowego oraz doświadczenia zawodowego w zakresie tematyki zajęć określonej w sylabusie.
<i>elementy farmakologii,</i> wykład	Anna Stachlińska, mgr	Magister farmacji. Osoba przewidziana do wykonania zajęć jest pracownikiem Szpitala Wojewódzkiego w Opolu; nie posiada wystarczającego dorobku naukowego oraz doświadczenia zawodowego w zakresie tematyki zajęć określonej w sylabusie.
<i>procedury badania refrakcji</i> 3, wykład	Dominik Trzmielewski, mgr inż.	Magister optometrysta, inżynier optyk okularowy. Osoba przewidziana do wykonania zajęć, nie ma dorobku naukowego, prowadzi indywidualną działalność gospodarczą w zakresie optyki okularowej i optometrii; jest pracownikiem jednego z zakładów należących do sieci międzynarodowej firmy Fielmann. Nie posiada wystarczającego dorobku

Uchwała nr 1018/2022
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 15 grudnia 2022 r.

---

		naukowego oraz doświadczenia zawodowego w zakresie tematyki zajęć określonej w sylabusie.
--	--	---

